

program
współdziałania

**Otwarty katalog
przykładowych ryzyk**

**Załącznik nr 1 do
„Podręcznika dla uczestnika
Programu Współdziałania”**

Spis treści

1. Wstęp **3**
2. Otwarty katalog przykładowych ryzyk nieprzestrzegania przepisów prawa podatkowego, które mogą wystąpić w związku z realizacją audytu w zakresie prawidłowości wypełniania obowiązków podatkowych **3**
3. Otwarty katalog przykładowych ryzyk nieprzestrzegania przepisów prawa podatkowego występujących w ramach audytu ram wewnętrznego nadzoru podatkowego. **6**

1. Wstęp

Dokument określa otwarty katalog przykładowych ryzyk, które mogą wystąpić podczas prowadzonego audytu w ramach Programu Współdziałania. Opracowany dokument, stanowi załącznik nr 1 do „Podręcznika dla uczestnika Programu Współdziałania”.

Ujęty w niniejszym dokumencie katalog przykładowych ryzyk został skonsultowany z interesariuszami zewnętrznymi w ramach konsultacji podatkowych w sprawie zasad funkcjonowania Programu Współdziałania.

2. Otwarty katalog przykładowych ryzyk nieprzestrzegania przepisów prawa podatkowego, które mogą wystąpić w związku z realizacją audytu w zakresie prawidłowości wypełniania obowiązków podatkowych

Obszar objęty ryzykiem	Katalog przykładowych ryzyk występujących w poszczególnych obszarach
Podatek dochodowy od osób prawnych (CIT)	<ol style="list-style-type: none">1. Ryzyko branżowe – typowe w danej branży – np. faktury dotyczące „opłat półkowych” u dostawców sieci handlowych.2. Ryzyko w obszarach wykazujących największą dynamikę zmian w bilansie i rachunku zysków i strat.3. Ryzyko nieprawidłowości w zakresie cen transferowych, w szczególności:<ul style="list-style-type: none">• Ryzyko przerzucania dochodów w transakcjach obejmujących towary i usługi oraz w transakcjach finansowo-kapitałowych, w tym Spółki marketingowe i centra zakupowe zlokalizowane poza krajami rynków zbytu lub krajami gdzie dokonywana jest produkcja, nadmierne zadłużenie lub koszty z tytułu odsetek, umowy o podziale kosztów, restrukturyzacje biznesu, nieprawidłowo wyceniony profil funkcjonalny (analiza FAR - funkcje, aktywa, ryzyka), treaty shopping (polega na wykorzystaniu istniejących umów o unikaniu podwójnego opodatkowania w taki sposób, aby dokonując operacji finansowych poza granicami kraju uzyskać korzyści finansowe w postaci zmniejszenia podatku zagranicznego),• Ryzyko niestosowania się do decyzji w zakresie uprzednich porozumień cenowych,• Ryzyko związane z transakcjami z podmiotami ze specjalnych stref ekonomicznych i rajów podatkowych.4. Ryzyko wykorzystywania agresywnych schematów optymalizacyjnych.5. Powiązania z nierzetelnymi podatnikami (ryzyko kontrahentów).6. Ryzyko nieprawidłowości związanych ze zmianami kapitałowymi.7. Ryzyka związane z nieprawidłowościami w zakresie aktywów trwałych.8. Ryzyko nieprawidłowej wyceny poszczególnych składników wartości niematerialnych i prawnych (amortyzacja).9. Powtarzająca się strata (z uwzględnieniem spółek z grupy kapitałowej, spółek

	<p>o rutynowych funkcjach).</p> <ol style="list-style-type: none"> 10. Ryzyko nieprawidłowości w zakresie wykazywanych kosztów - w tym ryzyko nieprawidłowości związanych z usługami obcymi, usługami niematerialnymi. 11. Ryzyko związane z kosztami finansowymi. 12. Ryzyka związane ze strukturą rozliczania zobowiązań i należności. 13. Ryzyko braku zasadności tworzenia rezerw istotnych dla wyniku finansowego. 14. Ryzyko związane z obrotem zapasami. 15. Ryzyko braku prawidłowości relacji pomiędzy danymi księgowymi a danymi wykazanymi w deklaracji CIT-8. 16. Ryzyko nieprawidłowego kwalifikowania przychodów i kosztów. 17. Ryzyko nieprawidłowych zasad ewidencjonowania operacji gospodarczych. 18. Działalność właścicielska (pożyczki, poręczenia, gwarancje, dopłata, inne formy dokapitalizowania – wniesienie wkładu niepieniężnego). 19. Restrukturyzacja. 20. Ryzyko niezrealizowania lub nieterminowego realizowania obowiązków związanych z zapłatą podatku lub zaliczki na podatek. 21. Ryzyko związane z nieuregulowanymi przez Spółkę w terminie zobowiązaniami (dotyczy tzw. ulgi na złe długi). 22. Ryzyko Finansowania opisujące źródła finansowania działalności przedsiębiorstwa (kredyt bankowy, pożyczka właścicielska, pożyczki od podmiotów trzecich). 23. Ryzyko związane z podatkiem dochodowym od przychodów ze środka trwałego będącego budynkiem.
<p>Podatek od towarów i usług (VAT)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ryzyko niezarejestrowania całości sprzedaży. 2. Ryzyko błędnej kwalifikacji prawnopodatkowej transakcji zakupu i sprzedaży towarów i usług. 3. Ryzyko zastosowania niewłaściwych stawek, w tym również poprzez błędne kwalifikowanie transakcji jako usługa zamiast obrót towarem. 4. Ryzyko niedopełnienia zasad należytej staranności przy weryfikacji kontrahenta i udziału w nierzetelnych transakcjach. 5. Ryzyko związane z należnościami nieściągalnymi, przeterminowanymi płatnościami, umorzonymi zobowiązaniami, nieuregulowanymi przez spółkę zobowiązaniami. 6. Stałe miejsce prowadzenia działalności w VAT a outsourcing usług (spółki zagraniczne, spółki polskie działające poza Polską). 7. Transakcje transgraniczne (wewnętrzne procedury weryfikacji dokumentacji i kontrahentów do zastosowania stawki preferencyjnej w VAT; model działalności w transakcjach trójstronnych i łańcuchowych – Incoterms/ warunki umów). 8. Ryzyko niezrealizowania zobowiązań podatkowych w pełnej wysokości w związku z niewykazywaniem do opodatkowania obrotu/przychodów z wystawionych rachunków i/lub faktur.

	<ol style="list-style-type: none"> 9. Ryzyko opłacenia należności na rachunek, który nie znajduje się na tzw. białej liście podatników. 10. Ryzyko braku wykorzystania przy płatności za należności obowiązkowego mechanizmu podzielonej płatności. 11. Ryzyko dokonywania pozornych transakcji celem generowania fikcyjnych kosztów oraz podatku naliczonego innym podmiotom, w tym podmiotom powiązanych. 12. Ryzyko wadliwej ewidencji sprzedaży.
<p>Podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT - płatnik)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ryzyko związane z nieprawidłowościami w zakresie wysokości deklarowania i terminowości wpłacania zaliczek. 2. Ryzyko związane z nieodprowadzaniem zaliczek od świadczeń rzeczowych (pozapłacowych składników wynagrodzenia). 3. Czynności nieodpłatne na rzecz właścicieli i pracowników. 4. Polityka korzystania z samochodów osobowych w firmie. 5. Programy motywacyjne dla kontrahentów i pracowników. 6. Formy współpracy (umowa o pracę, umowa zlecenia/dzieło, B2B).
<p>Podatek akcyzowy</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ryzyko związane z prawidłowością ewidencjonowania obrotu towarowego wyrobów akcyzowych. 2. Zastosowanie niewłaściwych stawek. 3. Nieterminowe regulowanie podatku/wpłat dziennych. 4. Nierzetelne prowadzenie ewidencji wynikające z przepisów ustawy o podatku akcyzowym i rozporządzeń wykonawczych. 5. Niewystarczające zabezpieczenie akcyzowe. 6. Brak odpowiedniego zabezpieczenia wyrobów akcyzowych np. przed kradzieżą, nieuzasadnionymi ubytkami. 7. Brak koncesji/zezwoleń (lub ich aktualności) na obrót wyrobami akcyzowymi (dot. paliw silnikowych, napojów alkoholowych). 8. Brak aktualności akt weryfikacyjnych dla składów podatkowych. 9. Niewłaściwy nadzór nad produkcją wyrobów akcyzowych.
<p>Podatek od czynności cywilnoprawnych (PCC)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ryzyko niewykazania czynności cywilnoprawnej podlegającej PCC lub zaniżenie podstawy opodatkowania. 2. Nabycie /zbycie nieruchomości (składnik majątku vs ZCP, VAT vs PCC). 3. Dokonanie przesunięć majątkowych przy wykorzystaniu konstrukcji prawnych niebędących czynnościami cywilnoprawnymi wymienionymi w art. 1 ustawy o PCC (np. 453 KC, art. 506 § 1 KC), których rzeczywista treść i skutek spełniają przesłanki pozwalające uznać je za czynności opodatkowane PCC.

3. Otwarty katalog przykładowych ryzyk nieprzestrzegania przepisów prawa podatkowego występujących w ramach audytu ram wewnętrznego nadzoru podatkowego.

Obszar objęty ryzykiem	Katalog przykładowych ryzyk występujących w poszczególnych obszarach
System zarządzania ryzykiem	<ol style="list-style-type: none"> 1. Brak dokumentacji w procesie zarządzania ryzykiem np. polityka zarządzania ryzykiem, rejestr ryzyk. 2. Brak przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w przedsiębiorstwie. 3. Brak określenia odpowiedzialności kierownictwa za zarządzanie ryzykiem. 4. Brak określania ryzyk na poziomie poszczególnych komórek organizacyjnych. 5. Brak koordynacji procesu zarządzania ryzykiem w całej organizacji. 6. Nieuwzględnienie wszystkich istotnych ryzyk, na które narażona jest organizacja. 7. Brak monitorowania, pomiaru i raportowania informacji odnoszących się do zarządzania ryzykiem w organizacji. 8. Brak określenia jakie ryzyka są największe oraz które są najważniejsze dla bezpieczeństwa i działalności organizacji oraz w których miejscach mogą wystąpić. 9. Brak zintegrowanego podejścia do ryzyka biorącego pod uwagę także aspekty zewnętrzne (z perspektywy organizacji jako całości, łącznie z jej otoczeniem).
Kontrola wewnętrzna	<ol style="list-style-type: none"> 1. Niewłaściwa struktura organizacyjna. 2. Niewłaściwy nadzór kierownictwa. 3. Brak informacji niezbędnych do oceny efektywności funkcjonowania stosowanych mechanizmów kontroli wewnętrznej. 4. Ryzyko braku szczegółowych instrukcji i procedur w zakresie działania i funkcjonowania kontroli wewnętrznej.
Audyt wewnętrzny	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ryzyko niewyodrębnienia komórki organizacyjnej audytu wewnętrznego. 2. Ryzyko niewłaściwej podległości merytorycznej kierownika komórki audytu. 3. Ryzyko nieopracowania planu audytu. 4. Ryzyko związane z małą częstotliwością prowadzonych audytów wewnętrznych w obszarach istotnych dotyczących kwestii podatkowych.

Zgodność działalności z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi	<ol style="list-style-type: none">1. Niekompletność opracowanych wewnętrznych regulacji prawnych.2. Brak komórki do spraw zgodności lub compliance.3. Występowanie luk w systemie zabezpieczania danych finansowo-księgowych.4. Niekompletność procedur IT regulujących ograniczenia w dostępie do danych.5. Niewłaściwy rozdział funkcji w komórkach istotnych dla celów wywiązywania się podmiotu w ramach zobowiązań podatkowych.
--	--